

Budapest, 2018. április.

A magyar lakosság belföldi és külföldi utazásai 2017-ben – A KSH keresletfelméréseinek adatai alapján –

1. A magyar lakosság többnapos belföldi utazásai 2017-ben¹

- **A magyar lakosság fele vesz részt többnapos belföldi utazáson: 2017-ben 14,4 millió ilyen utazás történt**

A Központi Statisztikai Hivatal (KSH) adatai szerint legalább egyéjszakás távolléttel járó belföldi utazáson a magyar lakosság közel fele vesz részt. Az adatok szerint a lakosság 39%-a volt 1–3 éjszakás utazáson, 26%-a pedig ennél hosszabb utazáson. A belföldi utazásból való kimaradás okát jellemzően az anyagiakban jelölik meg, amit az egészségügyi okok és a munkából adódó kötelezettségek követnek.

Az előző év felmérési adataihoz képest 2017-ben szinte ugyanannyi volt a magyar lakosság által tett többnapos belföldi utazások száma, mint 2016-ban, **ez 14,4 millió utazást jelent**. Ezek 74,7%-a volt 1–3 éjszakás (10,7 millió utazás; +0,7%), 25,3%-a pedig 4 vagy több éjszakás (3,6 millió utazás; -3,3%). A többnapos belföldi utazások számában a 2014-es, a 2015-ös emelkedés után stagnálás figyelhető meg.

Ugyanakkor a belföldi utazások fő motivációi között nagy szerepe van a rokonok, barátok, ismerősök meglátogatásának (VFR=Visiting Friends & Relatives, 5,9 millió utazás), valamint a hobbi jellegű munkavégzésnek is (például hétvégi telken, 0,5 millió utazás). Noha ezek aránya a belföldi utazások esetében jelentős, a belföldi a marketingtevékenység az ilyen utazási döntésekre kisebb hatást gyakorol, kevésbé tekinthető „igazi” turizmusnak. Emiatt érdemes az adatokat megvizsgálni úgy is, hogy az ilyen típusú utazások adatait nem vesszük figyelembe.

A belföldi turizmust a VFR és a hobbi fő motivációk nélkül megvizsgálva az látható, hogy **a többnapos utazások száma (8,0 millió utazás) 2017-ben 7,6%-kal nőtt**. Az 1–3 éjszakás utazások esetében (5,2 millió utazás) 11,2%-os, a 4 vagy több éjszakás utak esetében (2,7 millió utazás) pedig 1,3%-os volt a növekedés.

- **A belföldi utazások leggyakoribb motivációja a rokonok, barátok, ismerősök meglátogatása, valamint az üdülés, szórakozás, pihenés**

A szabadidős turisták száma összességében minimálisan, 0,5%-kal csökkent (14,1 millió utazás), az üzleti utazóké pedig 12,0%-kal nőtt (0,2 millió utazás). **A VFR és a hobbi motivációk nélkül számítva a szabadidős turisták száma ugyanakkor 7,8%-kal emelkedett**. A válaszadók a turisztikai motivációk közül a leggyakrabban az üdülés, szórakozás, pihenés főmotivációt említették (6,7 millió utazás, azaz a turisztikai motivációjú utazások 46,4%-a), amit a VFR főmotiváció követett 41,2%-kal (5,9 millió utazás). A turisztikai motivációjú utazások fő cél szerinti megoszlását az *1. ábrán* mutatjuk be.

Többnapos belföldi utazáson összesen 57,9 millió napot töltöttek el a magyarok (1,8%-kal kevesebbet, mint 2016-ban). Szabadidős céllal 57,2 millió nap (-1,8%), hivatalos céllal 746 ezer nap (-0,6%) volt az összes tartózkodási idő a belföldi utazók körében. **A szabadidős turisták által eltöltött napok száma a VFR és a hobbi motivációt nem számítva ugyanakkor 5,5%-os növekedést mutatott**.

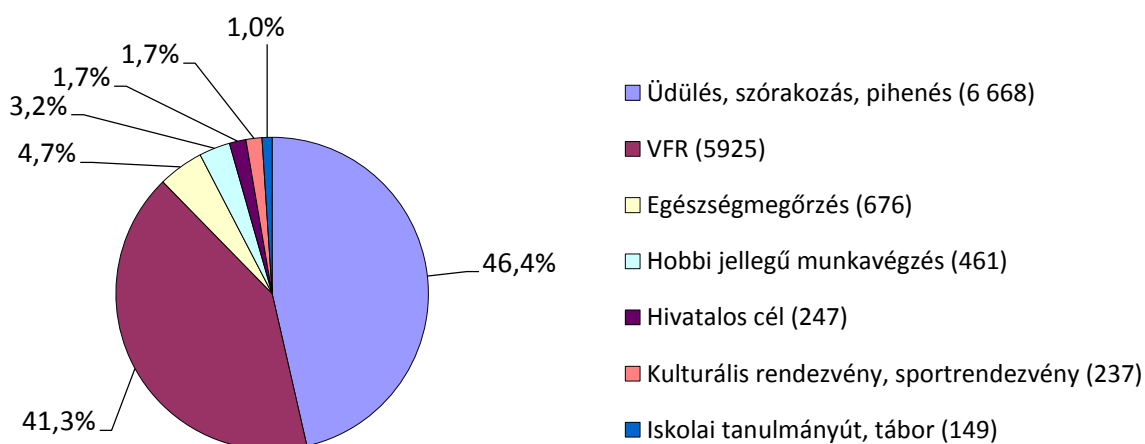
¹ A KSH – kérdőíve alapján – csak a turisztikai célú többnapos belföldi utazásokat vizsgálja. A belföldi és a külföldi kérdőívben nem teljesen ugyanazokat a motivációkat használja a KSH.

Üdülés, szórakozás, pihenés céllal 30,9 millió napot töltöttek el (+6,9%); barátok, rokonok, ismerősök meglátogatásával pedig 19,9 millió napot (-11,3%). Egészségmegőrzés céljából 2,7 millió nap volt az összes eltöltött idő (+2,7%), hobbi jellegű munkavégzés: 1,9 millió nap (-15,5%); kulturális vagy sportrendezvény: 761 ezer nap (-19,0%); iskolai tanulmányút, tábor: 892 ezer nap (-2,8%).

Az átlagos tartózkodási idő a belföldi utazások esetében összességében 4,0 nap (VFR és hobbi nélkül: 4,5 nap). A leghosszabb tartózkodási idő az iskolai tanulmányúton, táborozáson részt vevőket jellemezte (6,0 nap), de viszonylag magas az üdülés, szórakozás, pihenés motivációval utazók átlagos tartózkodási ideje is (4,6 nap). Hobbi jellegű munkavégzés esetében az átlag 4,2 nap; egészségmegőrzés: 4,0 nap; rokon, barát, ismerős meglátogatása: 3,4 nap; üzleti út: 3,0 nap; kulturális vagy sportrendezvény: 3,2 nap.

1. ábra

A turisztikai célú többnapos belföldi utazások megoszlása motiváció szerint 2017-ben (ezer utazás)

Forrás: KSH

- **A többnapos belföldi utazásokhoz kapcsolódó kiadások 6,4%-kal növekedtek és megközelítették a 330 milliárd forintot**

2017-ben a többnapos belföldi utazások során a magyar lakosság összesen **328,8 milliárd forintot költött, ami 2016-hoz képest 6,4%-os növekedésnek** felel meg. Az üzleti turisták költései (4,4 Mrd Ft) 2017-ben 1,0%-os csökkenést mutattak, míg a szabadidős turisták költéseinél (324,4 Mrd Ft) 6,5%-os növekedés mutatkozott. A legnagyobb bevétel (228,3 milliárd forint; +8,3%) az üdülés, szórakozás, pihenés motivációval történt utazásoknak köszönhető, jelentősek továbbá a VFR-hez (52,3 milliárd forint; -4,5%) és az egészségmegőrzéshez (30,3 milliárd forint; +27,8%) kapcsolódó kiadások is. Az egészségmegőrzés főmotivációval belföldön utazók költése az átlagot jóval meghaladó mértékben növekedett 2017-ben.

A fajlagos (egy fő egy napjára jutó) költés a többnapos belföldi utazások során 5 678 forint (+8,4%) volt. A legnagyobb fajlagos költés az egészségturizmus (11 189 forint, +24,4%), valamint a kulturális, sportrendezvény látogatása főmotivációval utazókat (7 852 forint, +16,4%) jellemezte. A hosszabb, négy vagy több éjszakás utazások esetében szintén az egészségturizmus motivációval utazók fajlagos költése (9 761 Ft, +37,8%) a legmagasabb.

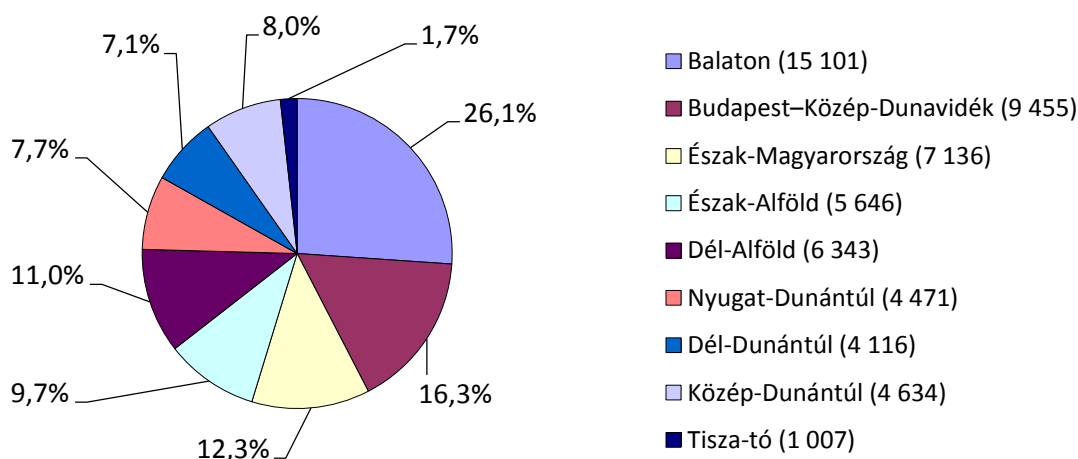
A fenti adatokat VFR és hobbi motivációk nélkül is vizsgálva megfigyelhető, hogy **2017-ben a szabadidős turisták költése (272,5 Mrd Ft) 9,2%-kal nőtt az előző évhez képest, a fajlagos költés pedig 7 590 forint volt (+3,7%).**

- **A legtöbb időt a Balaton régióban töltötték el, a legtöbb utazás is ebbe a régióba történt**

A többnapos belföldi utazások időtartama alapján a legnépszerűbb úti cél a Balaton turisztikai régió volt 2017-ben is. Összesen 15,1 millió napot töltöttek itt a magyarok, 1,6%-kal többet, mint 2016-ban. A második „helyezett” a Budapest–Közép-Dunavidék régió 9,5 millió nappal, 2017-ben az ebben a régióban töltött idő hasonló volt, mint 2016-ban. A dobogó harmadik fokára Észak-Magyarország került 7,1 millió (-11,2%) nappal (2. ábra). A többnapos belföldi utazások száma alapján ugyanígy alakult a sorrend, a kiadásokat figyelembe véve viszont kissé eltérően: 1. Balaton, 2. Észak-Magyarország, 3. Budapest–Közép-Dunavidék.

2. ábra

A többnapos belföldi utazások megoszlása időtartam és az úti cél régiója szerint 2017-ben (ezer nap)

Forrás: KSH

Az átlagos tartózkodási idő a Balatonnál (5,0 nap), a Tisza-tónál (4,1 nap), és a Nyugat-Dunántúli régióban (4,0 nap) volt a leghosszabb. Az egy fő egy napjára jutó költés a Nyugat-Dunántúlon (7 074 Ft), az Észak-Magyarország régióban (6 589 Ft) és a Balatonnál (6 578 Ft) volt a legmagasabb.

- **A belföldi utazók többsége ismerősöknél vagy szállodában száll meg**

A legfontosabb motivációval (VFR) összhangban a legnépszerűbb szálláshely is a rokonok, barátok, ismerősök által biztosított szálláshely volt, az utazások 44,3%-ában itt szálltak meg a belföldön utazók. Szállodát az utazók 30,6%-a saját nyaralót, ingatlant 9,9%-a vett igénybe. Az utazáson eltöltött napokat figyelembe véve kissé nagyobb, 32,0%-os a szállodák részesedése.

A kiadásokat tekintve messze kiemelkedő a szállodában megszálló turisták részesedése: az összes kiadás 56,4%-a (185,3 milliárd forint, ami 2016-hoz képest 10,3%-os növekedést jelent) tőlük származott 2017-ben. Ez a szállodában megszálló turisták átlagot meghaladó, 9 992 forintos fajlagos költésének köszönhető.

A különböző motivációval utazók között kisebb eltérések figyelhetők meg az igénybe vett szálláshelyek tekintetében:

- a szórakozás, pihenés, üdülés, motivációval utazók többsége szállodában (52,8%), panzióban (12,1%) vagy saját nyaralóban (12,6%) száll meg,
- az egészségük megőrzése miatt utazók túlnyomó többsége szállodában (85,1%),
- az üzleti céllal utazók szállodában (70,7%) és panzióban (10,8%),
- a kulturális vagy sportrendezvényre utazók szállodákban (28,0%), panzióban (23,4%) és rokonoknál, barátoknál, ismerősöknél (21,0%) szállnak meg.

- **A legnépszerűbb közlekedési eszköz a személygépkocsi**

Belföldön messze a legnépszerűbb közlekedési eszköz a személygépkocsi, motor és lakóautó kategória (79,7%), amit az autóbusz (10,8%) és a vasút (9,4%) követ. A belföldön vonattal utazók részesedése 0,1 százalékponttal nőtt 2016-hoz viszonyítva.

2. A magyar lakosság külföldi utazásai 2017-ben²

- **2017-ben a magyar lakosság összesen 10,9 millió külföldi utazást tett turisztikai céllal**

2017-ben a magyarok összesen 20,3 millió alkalommal látogattak külföldre, 7,4%-kal többször, mint egy évvel korábban. Ezek közel kétharmada (62,9%-a, vagyis 12,8 millió utazás) egynapos utazás volt. 2016-hoz képest az egynapos külföldi utazások száma 8,1%-kal, a többnapos külföldi utazások száma (2017-ben 7,5 millió utazás) 6,3%-kal nőtt.

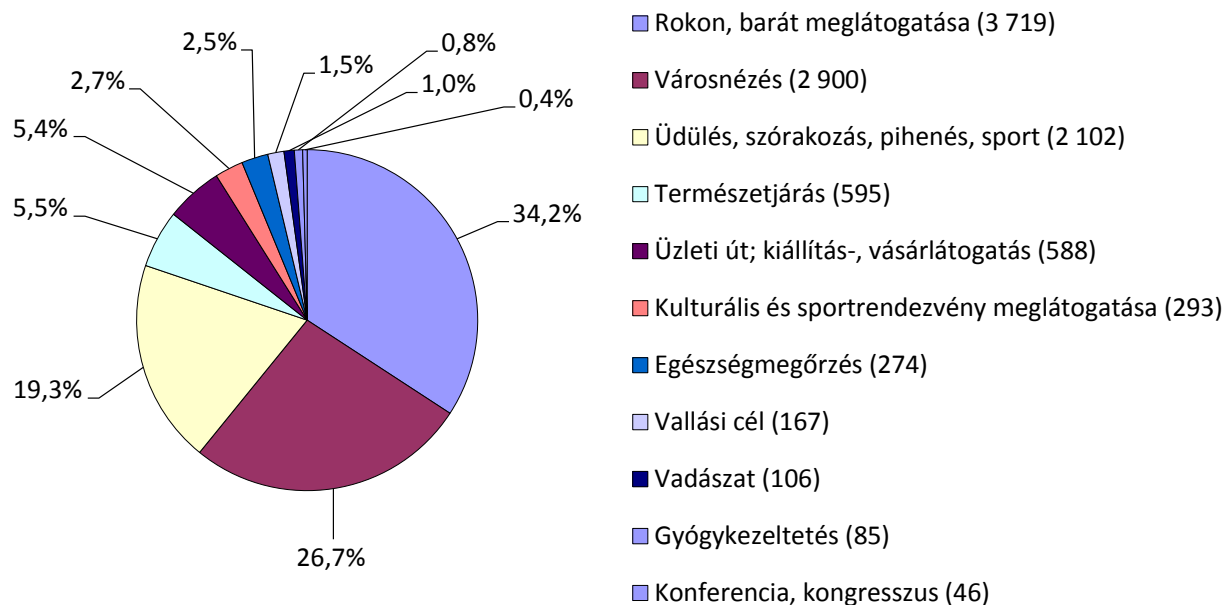
Az összes utazás 53,7%-a (10,9 millió utazás) történt turisztikai motivációval. A turisztikai célú utazások száma 2016-hoz képest 6,4%-kal nőtt. Az egynapos utazások nagyobbik része, (67,2%; 8,6 millió utazás) nem turisztikai céllal, hanem vásárlás, tanulás, munkavégzés és üzletelés céljából történt, miközben a többnapos utazások többségét (89,0%-át) valamilyen turisztikai motiváció vezérelte. Ez utóbbi motivációval 6,7 millió többnapos külföldi kiutazás történt, amely 2016-hoz képest 6,3%-os növekedést jelentett. A turisztikai motivációjú külföldi utazások 38,4%-a egynapos (4,2 millió utazás), 61,6%-a pedig többnapos volt (6,7 millió utazás).

- **A külföldre utazó turisták leggyakoribb motivációja a rokonok, barátok, ismerősök meglátogatása**

A turisztikai célú (egy- vagy többnapos) külföldi utazások leggyakoribb (34,1%) főmotivációja a rokonok, barátok, ismerősök meglátogatása (VFR turizmus), valamint a városnézés (26,6%) volt 2017-ben. A harmadik leggyakrabban említett ok a „szórakozás, pihenés, üdülés, sport” volt (19,3%). Gyógykezelés, egészségmegőrzés céljából, valamint vallási okokból jellemzően egy napra látogattak külföldre a magyarok. A motivációk megoszlását a 3. ábrán mutatjuk be.

² Külföldi utazások esetében a KSH az egynapos utazásokat, illetve a nem turisztikai célú utazásokat is vizsgálja. A belföldi és a külföldi kérdőívben nem teljesen ugyanazokat a motivációkat használja a KSH.

**A turisztikai célú külföldi utazások megoszlása motiváció szerint
2017-ben (ezer utazás)**

Forrás: KSH

- **Tovább nőtt a külföldi turisztikai célú utazásokon eltöltött idő**

2017-ben összesen 57,2 millió napot töltöttek el külföldön a magyarok, 4,7%-kal több időt, mint egy évvel korábban. Az egynapos külföldi utazásokkal száma (12,8 millió nap) valamivel nagyobb mértékben (+8,1%) növekedett, mint a többnapos utazásokon összességében eltöltött idő (44,4 millió nap; +3,8%) 2017-ben.

Turisztikai céllal 42,8 millió napot töltött külföldön a magyar lakosság, 5,5%-kal többet, mint 2016-ban. Ez az egynapos turisztikai célú utazásokon eltöltött idő (4,2 millió nap) 6,3%-os, valamint a többnapos turisztikai célú utazásokon eltöltött idő (38,7 millió nap) 5,4%-os növekedéséből adódott.

- **A többnapos turisztikai célú külföldi utazások átlagos időtartama 5,8 nap**

2017-ben a külföldre történő utazások átlagos hossza 2,8 nap, a turisztikai célú külföldi utazások átlagos hossza (az egynapos utazásokat is beleértve) pedig 3,9 nap volt. Az utazás motivációjától függően azonban a tartózkodási idő igen változatos képet mutat: a gyógykezeltetési célú utazások átlagosan 1,3 napos időtartamától a „szórakozás, pihenés, üdülés, sport” célú utazások átlagosan 7,0 napos időtartamáig. A többnapos turisztikai célú utazások átlagos hossza 5,8 nap. A többnapos utazások közül a „szórakozás, pihenés, üdülés, sport” céljából történő utazások hossza emelkedik ki, amely átlagosan 7,5 nap volt. Egészségmegőrzés esetén a többnapos utazásokon eltöltött idő átlagosan 6,5 nap; rokon-barát látogatás: 5,4 nap; kulturális vagy sportrendezvény: 5,2 nap; gyógykezeltetés: 5,1 nap; városnézés 4,9 nap; vallási cél: 4,8 nap; üzleti út, kiállítás, vásárlátogatás: 4,8 nap; természetjárás: 4,0 nap; konferencia, kongresszus: 3,8 nap; vadászat, 2,1 nap.

- **Turisztikai célú külföldi utazásra 8,2%-kal többet, 619,9 milliárd forintot költött a magyar lakosság**

A külföldi látogatásokra a magyarok összesen 816,5 milliárd forintot költöttek el, 9,9%-kal többet, mint 2016-ban. Ebből a turisztikai célú külföldi utazások részesedése 75,9%, vagyis 619,9 milliárd forint volt, ami 8,4%-os növekedést jelent az előző évhez viszonyítva.

Egynapos külföldi turistautakra 28,2 milliárd forintot (a turisztikai kiadások 4,6%-a, 2016-hoz képest +6,4%), többnapos turistautakra 591,7 milliárd forintot (a turisztikai kiadások 95,4%-a, 2016-hoz képest +8,3%) költöttek.

A költés legnagyobb hányadát az üdülési, városnézési, természetjárás célú utazásokra fordított kiadások (410,2 milliárd forint, a turisztikai célú utazásokon elköltött összeg 66,2%-a) tették ki, de jelentős volt a VFR (106,9 milliárd forint, 17,2%), valamint az üzleti út, kiállítás és vásár (70,9 milliárd forint, 11,4%) szerepe is. Kulturális és sportrendezvények felkeresése során 17,1 milliárd forintot (2,8%), konferenciákon és kongresszusokon 5,6 milliárd forintot (0,9%) költöttek el külföldön a magyarok.

- **A magyar több napra utazó turisták legnépszerűbb úti céljai Ausztria és Németország**

A kiutazások között jelentős arányban jelenik meg a rokonlátogatás, mint fő motiváció, különösen a környező országok esetében. Emiatt a többnapos kiutazásokat érdemes a rokonlátogatások adata nélkül vizsgálni, valamint az ott eltöltött idő alapján, mert ez pontosabb képet mutat a kiutazó turizmus jelentőségéről az adott országban.

Fentieket is figyelembe véve, a magyar turisták forgalma alapján a legfontosabb országok sorrendje 2017-ben: Ausztria, Horvátország, Németország, Csehország és Olaszország. Mindegyik említett országban évről évre jelentősen növekszik a magyar turisták száma és az általuk ott eltöltött idő is.

1. táblázat

**A turisztikai motivációjú többnapos külföldi utazások
legnépszerűbb úti céljai 2017-ben (eltöltött napok száma, VFR motiváció nélkül)**

	2013. év	2014. év	2015. év	2016. év	2017. év
Ausztria	1 378	1 712	1 867	2 081	3 148
Horvátország	1 656	1 986	2 192	2 725	2 970
Németország	1 439	1 459	1 627	2 452	2 699
Csehország	1 637	1 824	1 732	2 008	2 247
Olaszország	736	1 098	1 547	1 501	2 069
Görögország	613	1 029	1 028	1 538	1 765
Spanyolország,	510	446	764	865	1 392
Szlovákia	701	809	856	1 021	1 077
Franciaország	825	740	950	645	818
Románia	215	295	539	905	761

Forrás: KSH

A magyar lakosság belföldi és külföldi utazásairól 2004 óta gyűjt statisztikát a Központi Statisztikai Hivatal. A legfontosabb eredményeket a KSH honlapján elérhető stADAT-ban, Tájékoztatási adatbázisban, a Nemzetközi utazásokról szóló statisztikai tükörben, valamint a Turizmus és Vendéglátás című kiadványban teszik közzé. További információ a turisztikai kereslettel foglalkozó KSH-felmérésekről az alábbi linkre kattintva olvasható:

http://www.ksh.hu/apps/meta.objektum?p_lang=HU&p_menu_id=110&p_ot_id=100&p_obj_id=OGT

³ Spanyolország és Portugália adatait a KSH összesítve közli.